

Kuća kaštela – Casa dei castelli

1

1

PODRUČJE PROJEKTA

Momjan je naselje unutar grada Buja u sjeverozapadnoj Istri s 283 stanovnika (Popis stanovništva iz 2011.). Naselje se prvi put spominje u 11. stoljeću, dok njegov znameniti kaštel datira iz 13. stoljeća.

Momjan, izvor: Istarska županija

Naselje obuhvaća široko područje i sastoji se od nekoliko manjih sela. Područje je prvenstveno poznato po vinarstvu (Momjanki muškat - Muscato di Momiano jedno je od 18 hrvatskih vina sa certifikatom autentičnosti koji dodjeljuje EU), a vodeće sorte grožđa su Muškat i Malvazija Istarska, gdje je Bujština središte nekih od vodećih regionalnih vinara (Kozlović, Kabola, Clai, Sinković, Prelac i drugi).

S aspekta turističkog menadžmenta, Momjan i Buje dio su turističkog klastera Sjeverozapadna Istra koji uključuje i lokalne zajednice Umaga, Novigrada, Buja, Brtonigle, Oprtlja, Grožnjana i Motovuna. Jedan je od glavnih obalnih istarskih turističkih klastera uz Poreč, Rovinj, Južnu Istru (koncentriran oko Pule i Medulin) i Labin/Rabac. Slijede najvažnije karakteristike klastera sjeverozapadne Istre:

- Dominacija sezonskog proizvoda sunca i mora u obalnom dijelu klastera, gdje je ponuda kolektivnog smještaja (hoteli, kampovi i turistička naselja) koncentrirana u dvije velike tvrtke – Istraturist u Umagu i Aminess u Novigradu;
- Razvijena gastronomija i vinski turizam, gdje zaleđe (prvenstveno Buje i Brtonigla) čini jednu od vodećih enogastro destinacija Hrvatske. Proizvod koristi geografski položaj klastera koji je najbliži tržištima srednje Europe, što je posebno korisno u smislu proizvoda kratkog odmora izvan glavne ljetne turističke sezone kao što su gastronomija ili wellness;
- Relativno snažan turistički lanac vrijednosti s velikim vodenim parkom Istralandia u Brtonigli te kulturnom ponudom i imidžom općina Motovun, Grožnjan i Oprtalj. Sjeverozapadna Istra spada među turističke klastere koji su prvi formalno integrirali nekoliko jedinica lokalne samouprave i od tada su jedno od vodećih područja u zemlji s obzirom na sofisticiranost turističkog menadžmenta.

KUĆA KAŠTELA

Kuća kaštela je interpretacijski i centar za posjetitelje otvoren u srpnju 2022. godine. Riječ je o projektu vrijednosti gotovo sedam milijuna kuna od čega je Istarska županija izdvojila 3,5 milijuna kuna, Grad Buje 1,8 milijuna a iz europskih fondova izdvojeno je 1,6 milijuna kuna. Kuća kaštela zamišljena je kao arhitektonski marker restrukturiranjem tradicionalnog objekta, zgrade stare pošte i mljekare u središtu Momjana. Dizajn interijera reinterpretira kulu dvorca i palaču, uz očuvanje i predstavljanje tradicijskih elemenata, a namijenjen je inovativnoj višejezičnoj multimedijskoj interpretaciji kulturne rute istarskih kaštela, posebno onih sjeverne i središnje Istre.

Prostor je podijeljen u četiri cjeline:

- (1) prizemlje sastavljeno od:
  - a. info punkta koji uključuje prezentacijski prostor za lokalne i nacionalne proizvode i suvenire;
  - b. područje namijenjeno multimedijalnoj prezentaciji;
  - c. dva wc-a, od kojih je jedan prilagođen osoba s osjetilnim oštećenjima;
- (2) stubište s interaktivnom multimedijskom interpretacijom, uključujući prostor u podnožju stubišta namijenjen interpretaciji za osobe s osjetilnim oštećenjima;
- (3) prvi kat opremljen za umjetničke i znanstveno-istraživačke posjete i rad stručnjaka iz različitih područja
- (4) drugi kat je zamišljen kao izložbeni prostor i multifunkcionalna dvorana za događanja, prezentacije i kreativnu turističku edukaciju.

Postavljene su sljedeće multimedijске prezentacijske jedinice:

- (1) Istarski kašteli – glavni multimedijalni postav, u glavnom prostoru u prizemlju, koji se sastoji od video i VR prikaza odabranih kaštela u Istri s 3D rekonstrukcijama pripadajućih starogradskih jezgri i prirodne baštine, kao i vinara te njihove gastronomiske ponude;
- (2) Vremenska traka – postavljena na vrh stubišta i predstavlja događaje vezane uz dvrce kroz vrijeme od prije srednjeg vijeka do danas;
- (3) Virtualni kaštel - 360 video - VR naočale u podnožju stepenica s kojima se korisnik okreće i vidi cijelu sferu prostora i dobiva osjećaj kao da je na lokaciji;
- (4) Šetnja kaštelima – u prizemlju ispod stepenica u improviziranom tunelu posjetitelj "šeta" kaštelima s kratkim pregledom putem aplikacija na 10 tableta za pojedine dvrce s kolažom

atraktivnih prizora i pogleda na stvarno stanje i 3D rekonstrukciju sa specifičnim zvukovima ili glazbom tog razdoblja;

- (5) Momjanske obitelji i povijest Momjana - izložba grafičkih panela i video prezentacija lokacija na drugom katu vezana uz momjanske obitelji koje su bile među važnim obiteljima Sjevernog Jadrana;
- (6) Povijest Kuće kaštela – ploča na ulazu koja pokazuje za što se taj prostor koristio prije (pošta, mljekara);
- (7) 3D modeli dvorca s opisom Brailleovim slovima - u glavnom prostoru u prvenstveno namijenjeni posjetiteljima s osjetilnim oštećenjima vida, ali jednako atraktivni za sve ostale.

Svi sadržaji dostupni su na 5 jezika: hrvatskom, engleskom, talijanskom, njemačkom i slovenskom jeziku.

U prezentaciju su uključeni sljedeći dvorci: Momjan, Pietrapilosa, Pazin, Savičenta - Morosini Grimani, Dvigrad, Grožnjan, Kršan, Paz i Posert, Žminj, Završje.

Kuća kaštela – 3D modeli kaštela, izvor: Istarska županija

Kuća kaštela – Info pult, izvor: Istarska županija

